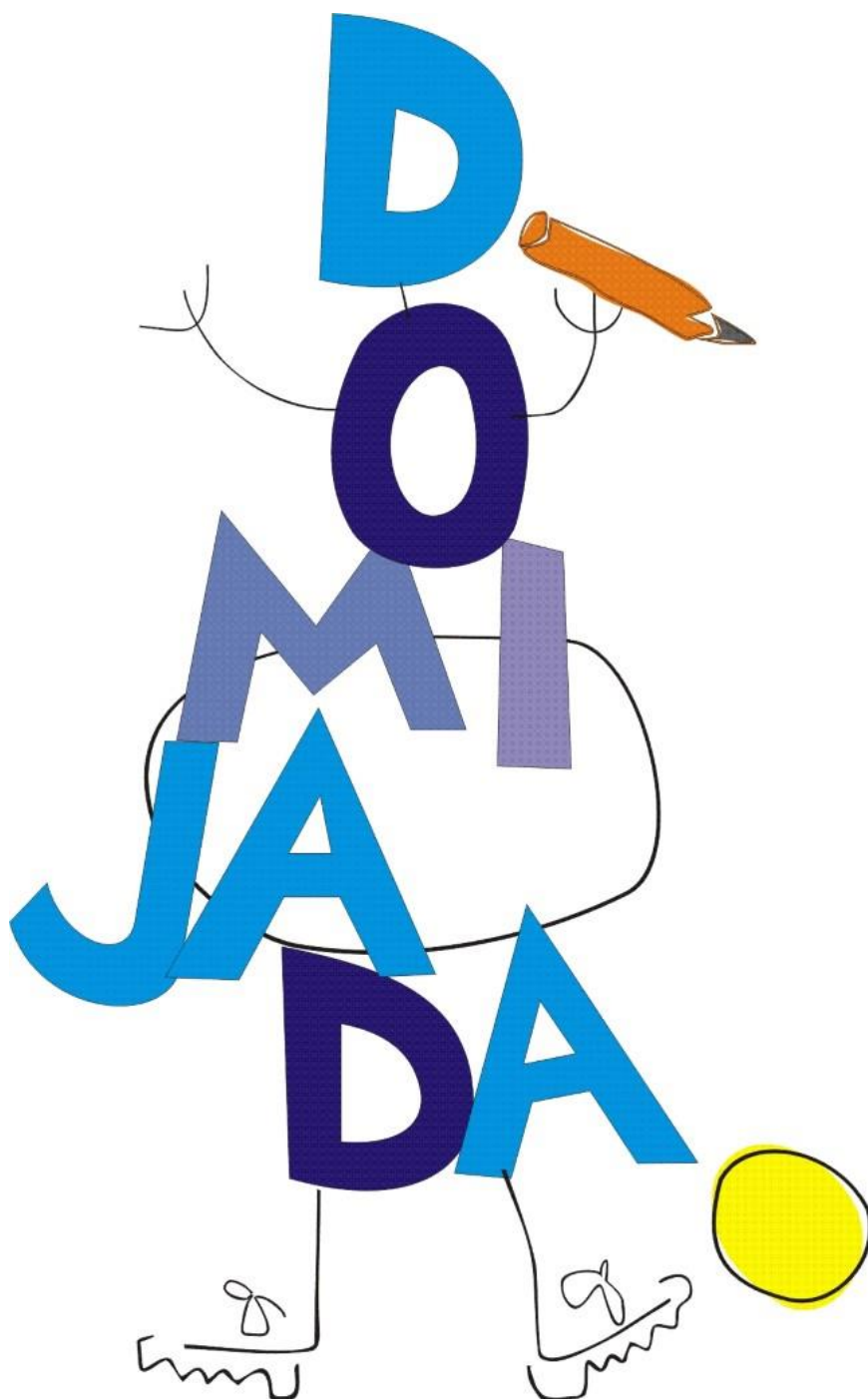

LITERARNI NATEČAJ

58. Domijada

Ljubljana, 13. in 14. april 2022

Maske so padle

Zmagovalni izdelki literarnega natečaja Domijade 20.22 - Maske so padle

Prvo nagrado za kratko prozo prejme Alina Žerovnik: Maske so padle, pod mentorstvom Simona Jegliča iz Jegličevega dijaškega doma, Ljubljana.

Maske so padle

»Za legitimnost vseh!« se je slišalo po mestni dvorani.

Na sodnem stolčku je sedela ženska, ki je po besedah župana, ki je v vasi predstavljal vrhovno, sodno in izvršilno oblast, zagrešila huda dejanja.

Zaklical je:

»Njeno življenje ni v skladu z voljo bogov! Njena dejanja so bila bogokletna, kar ne spada v naše dobro mesto. Vsi tu se trudimo živeti tako, da bo našim bogovom všeč, da bodo še naprej skrbeli za naše prebivalce z mehko roko, zato tu ni prostora za bogokletnike. Za legitimnost skupnosti to počnemo, za legitimnost skupnosti se borimo tukaj.«

»Za legitimnost vseh!« so ponovili zbrani vaščani.

Obtožena ženska je strmela v tla, njen srd je pognal rdečico v njen prepoteni in izgarani obraz. Zadrta se je:

»To počnete za svoj ugled, moja dejanja niso nič hujša od vaših!«

Župan je začel jezno sopihati:

»Naša dejanja, naša dejanja, bogokletnica, kako si drzneš grdo govoriti o nas, bogov boječem in pravičnem ljudstvu! V preteklem letu, od prihoda tvoje pojave v mesto, so nas bogovi še premnogokrat kaznovali. Zaradi tebe, grešnica!«

»Od takrat si na oblasti ti!« se je zadrta, da je odmevalo po dvorani.

Ljudstvo je z odprtimi usti obstalo, tudi župan ni vedel, kaj reči.

»V smrt z njo!« je zaklical čez nekaj trenutkov.

Obtoženka je videla, da je njena usoda že vklesana v skalo in da ni več poti nazaj. Ob pogledu na obraze pravičnih, delavnih ljudi v dvorani, je pogoltnila slino in pogledala v tla. Vedela je, da njena dejanja zares niso bila v skladu z zakonikom, ki ga je mesto prejelo od bogov in se ga nekajkrat ni povsem držala. Obžalovala je svoja dejanja, tako jih je obžalovala, da je pozabila, da jo je v pogubo poslalo mesto samo.

»V smrt z njo!« Samo z ognjem in z njeno krvjo se lahko rešimo jeze bogov, ki jo je povzročila. To jezo bo naš pravičen rod odplačeval še dolgo, še naši sinovi bodo odplačevali dejanja, ki jih je zagrešila ona!«

»V smrt z njo!« je ponovilo ljudstvo.

Sredi množice je vstal moški:

»Kakšna sploh so njena dejanja, jih ji je žal, se je bogovom opravičila?«

Osuplo ljudstvo je v začudenju zajelo sapo in se sunkoma obrnilo proti govorniku. Ta se je ob vseh pogledih nemočno usedel nazaj na svoj stol.

Župan je jezno pogledal enega izmed svojih stražarjev, ki sta upornika v tišini pospremila iz dvorane.

»Vidite, bogovi se nam že maščujejo s podganami od ljudi, s podganami!« je kričal župan.

»Da nadaljujem ...« je vzdihnil in rekel.

»Torej je določeno. Slabega slovesa se bomo očistili danes, na pečini, kot vedno. Izbrali vas bomo sedem pravičnih, ki boste bili priča očiščevanju, ostali boste lahko le gledali sprevod. Potem bomo očiščeni vsega slabega, vsega kar je zagrešila.«

Ko se je popolnoma stemnilo, so po grešnico prišli v ječo, kjer je v tišini k svojemu bogu molila za mirno smrt. Odpeljali so jo ven, kjer so jo čakali ljudje. Ko je s stražarji hodila mimo množice, so vanjo pljuvali, se drli in jo zmerjali. Ljudje so jo čakali na mestnih ulicah pred svojimi hišami. Ko je hodila mimo, je ves čas gledala v tla, ves čas je držala svojo obleko, da je ne bi pohodila in se spotaknila ter padla. Njen sprevod je bil kakor najhujša nočna mora. Bila je deležna zmerljivk, ki jih še nikoli ni slišala, bila je deležna pogledov, ki so žgali v njene objokane oči, bila je deležna dejanj, ki niso bila primerna za mesto, kakršno je bilo njihovo, mesto dobrega slovesa, ki so ga bogovi ljubili.

Njena peklerska pot se je vila vse od mestne hiše do vrha pečine, na kateri so pravični postavili grmado. Ko se je obkrožena s stražarji začela vzpenjati po klancu, je tisti na desni prednjo postavil svojo nogo, ob katero se je spotaknila. Grešnica je padla in si na kamenju potolkla

kolena. Obrisala jih je z obleko in s solzami v očeh pogledala drugega stražarja. Njen pogled je bil poln krivde, a poln upanja, v njegovih očeh iskal dobroto, ki je tam ni našel. Ljudje, ki so posmehljivo gledali zadnje korake njenega življenja, so se začeli še bolj režati. Obtoženka od svojih someščanov še ni videla takšnega obnašanja. Sama si je pomagala nazaj na noge in še bolj zajokala. Ko je hodila naprej, se je ozrla v nebo in v sebi tiho molila. Vedela je, da se iz usode ne more več rešiti, toda upala je na več pravice na drugi strani.

Ko so prišli do vrha hriba, ni več videla ljudi, ki so stali ob poti. Okoli velikega kupa lesa jih je stalo sedem. Sedem pravičnih, kot so jim rekli, ki so bili pripravljene, da jo pošljejo v smrt, da svoje mesto očistijo greha. Zraven kroga pravičnih je zagledala župana, ki jo je smehljaje pozdravil. Izgledalo je, da je bil vesel njene smrti, tega se ni trudil skriti. Pomislila je, da se pravičen moški, ki vodi to mesto, želi spet spoprijateljiti z bogovi, s katerimi niso v dobrih odnosih, zaradi njenih dejanj, toda nekaj ji je govorilo drugače. V sebi je zaslišala glas, ki je podvomil v dobroto mesta. Spet je pogledala sedmerico ljudi, oblečenih v belo in tako utišala notranji glas, ki ga je zaslišala prvič, glas, ki je govoril nasprotno naučenemu.

Stražarji so jo peljali do grmade in jo pospremili gor. Ko je stopala na les, je videla strehe mesta, ki je nikoli ni sprejelo. Videla je mesto, ki jo je danes razočaralo. Na vrhu kupa je stalo deblo, na katerega so jo vojaki tesno privezali. Ob vsem tem je ostala tiho, zavedala se je svojih napak. Privezana je stala na grmadi, ko so pravični spodaj molili k bogovom.

Župan se je med molitvami sprehodil do skale, po kateri je podrgnil dolgo palico. Nastala je iskra in palica se je vnela. Ženska je v županovih očeh, ki so se bleščale v soju ognja, videla samo zlobo, izprijenost, ki je v mestu še ni videla. Ta je počasi prihajal do grmade in ob dvigu rok pravičnih svojo palico vrgel med les. Ogenj se je hitro razširil po celotnem kupu. Pravični, zbrani okoli plamenov, so z navdušenjem gledali ogenj in žensko, ki jo je čakala grozljiva smrt.

Ob gorenju lesa, ki je že zajemal trpečo grešnico, so se smejali, uživali so ob njenem trpljenju, ona pa je v njihovih očeh gledala zrcalo njihove duše. Videla je njihove grehe, ki so bili mnogo večji od njenih, videla je privoščljivost, nezvestobo, nepravičnost in napuh.

V zavedanju prave narave mesta je v smrtni bolečini zakričala:

»V takem mestu ne želim živeti!«

Njene besede so odmevale v ušesih zbranih, ki so se ob krikih ljudi obrnili proti mestu, kjer je zagorela mestna hiša. Ogenj so zagledali še na drugi strani mesta in na tretji in četrti, kjer se je začel širiti po vseh hišah. Uničeval je vse, brez da bi izbiral. Iz pečine so lahko videli beg ljudi in slišali so krike tistih, ki se niso mogli rešiti vročih plamenov. Grozljivi dogodki v mestu pa jih niso ustavili, spet so se obrnili proti goreči ženski, ki je kričala v bolečinah, ki jih je ogenj vžigal v njeno mlado telo. Režali so se ji, polni navdušenja nad njenim trpljenjem. Toda ženska se ni vdala, gledala je pravo mesto, ki ga je od vedno poznala, le videla ni njegove prave podobe. Zdaj jo je videla, skozi zadnje izdihljaje je preko ognjenih zubljev gledala, kako so iz

obrazov, na videz pravičnih meščanov, padale maske. Ogenj je talil njihove zaigrane nasmeh, zdaj je na njihovih celotnih obrazih videla prave barve, tako imenovanih, pravičnih.

Bila je prva, ki je videla pokvarjenost, tako rekoč popolnega in bogov boječega mesta. Toda kljub njeni žrtvi, se nič ne bo spremenilo. Kljub padcu njihovih mask bodo svoja prava obličja zopet zakrili, spet se bodo z lažjo in pretvarjanjem povzdignili na višji nivo in igrali, da so nekaj, kar zaradi svoje prave narave nikoli niso bili in tudi nikoli ne bodo – čeprav se še tako zakrivajo pod svojimi prihuljenimi pogledi in praznimi besedami, s katerimi legitimnosti, ki si je, ne da bi jo razumeli, želijo, ne bodo nikoli dosegli.

Drugo nagrado za prozo, za fantazijsko pripoved, prejme Petra Vitežnik pod mentorstvom Saše Jerman Šterk iz Dijaškega doma Tabor, Ljubljana.

Kdo mi je nadel masko?

Obraz je pomemben. Na njem so vsi elementi, ki te naredijo živega. Na njem imaš ušesa, da slišiš glas družine, na njem imaš usta, da lahko govoriš resnico človeštva in Narave in še najpomembnejše, oči. Z očmi lahko vidiš svojega najbližjega, lahko vidiš toploto in bližino družine, kako se Narava dviga proti dotiku Neba, kako se barve sveta topijo pod zlatim soncem. Z njimi vidiš živo resnico, ki ti jo svet podarja. No, v to vsaj mi verjamemo, da je obraz dar Neba, potem ko nas je Narava ustvarila. Zato ga skrijemo, skrijemo ga pred krutimi pogledi in strupenimi pošastmi, ki bi hotele ukrasti zgodbe in resnice iz naših oči. Skrijemo se pod pisanimi maskami iz blaga, okrašenimi z vzorci in črtami. Vsaka je drugačna, s časom se spreminja in prikazuje pot svojega nosilca.

Seveda vsa ljudstva tega ne verjamejo, le redki smo ostali zvesti sestri Naravi. Ostali so se odselili iz Averne, saj so začeli dvomiti v Naravo in upali, da bojo našli več sreče izven njene bližine. Nadaljevali so svoja življenja izven visokih gora, ki obkrožajo našo deželo in ustvarili novo vas, ki so jo poimenovali Esterija. Hitro so uredili deželo in napredovali s pridelki, vendar s tem, ko so zapustili Averno, so izgubili tisti občutek za Naravo, ki nam omogoča dostop do magije. Ta nam omogoča razne dosežke, kot je razumevanje in rast rastlin, nadzor nad tekočino, ali pa razumevanje živali in še mnogo ostalega. Kljub izgubi moči je ljudstvo raslo in se večalo in prva družina je vodila vso rast. Hitro je vas postala mesto in še hitreje celo kraljestvo, prva družina pa je postala kraljeva družina. S tem so izgubili misel na nevarnost odkritega obraza in opustili maske. S časom so pozabili na svoje korenine in toploto sestre Narave in Esterijci so poznali Averno samo še kot deželo onstran nevarnih Visokih gora. Seveda so nekateri obrazi čutili zlato vez med njimi in Naravo, in med najbolj radovednimi so nekateri postali popotniki in iskali odgovor na to tiho željo po toploti izven Esterije.

Mi smo pa ostali tukaj, živeli smo z roko v roki z Naravo in Nebom, našimi ustvarjalci. Po tem, ko je prva družina odšla, je Nebo iz jeze in žalosti požrlo sonce in za več tednov je bila tu noč. Dogodek so poimenovali noč tišine. Narava je prišepetala ljudem, naj pokažejo Nebu, da ga oni ne bojo zapustili in ti so postavili tempelj na jasi sredi gozda. Ko je to videl, se je vrnil in s pomočjo Narave ustvaril Sonce, ki se je razlilo čez celo kraljestvo in ga obarvalo v vseh barvah zlata. In ljudstvo se je veselilo nad prihodom brata Neba.

Tako se enkrat na leto srečamo na vrhu griča, odložimo maske, da pokažemo svoje obraze bratu Soncu in Nebu. Družine prinesejo svež kruh in ostale jedi na slavje. Tam plešemo, pojemo, molimo in se smehljamo misli, da smo ostali.

Tempelj so dali v oskrbo vdovi, ki je vsak trenutek svojega življenja darovala ostalim. Ime ji je bilo Verdi Vesna, bila je hčerka preproste šivilje in kmeta, ki sta jo učila dobrote in znanja o rastlinah. Ko je štela štiri pomladi, je že sama znala poimenovati vsa zelišča in kako jih pripraviti, da so ozdravile čisto vsako bolezen, saj je njena magija bila dar zdravljenja. Z molitvijo je lahko priklicala točno tisto rastlino, ki jo je potrebovala. Poročila se je z mladim drvarjem iz sosedje vasi, in skupaj sta živela na robu manjšega mesta. Imela sta otroka, fantiča, ki je podedoval Verdin dar zdravljenja. Ampak med nočjo tišine je drvar zašel in se ni vrnil. Po tem, ko ga je izgubila, je prisegla, da ne bo nikogar več ljubila in se povsem posvetila

sestri Naravi. Pomagala je sestaviti tempelj, kjer je že pred nočjo tišine prihajala na jaso molit s sinom. Ostali so videli njeno zvestobo bogovom in hodili k njej po nasvete. Tako je po vrnitvi Sonca postala oskrbnica templja in svečenica.

Njen sin se je odselil in si ustvaril družino in nadaljeval potomstvo. Družine Vesna so znane po svoji povezavi z Naravo, še bolj kot povprečna Averniška družina. Veliko se jih je odločilo za življenje svečnikov in so tako zgradili še več templjev, da je lahko vsako mesto imelo mesto za mir in slavljenje svojih ustvarjalcev. Tako je večina svečnikov in svečenic v sorodu z Verdi. Tudi naše maske so skoraj vedno podobne, preveza za oči, ki je zmeraj zemeljske barve, okrašena z vzorci zelenja, zelišč in živali in na sredi čela simbol sonca. Če tvoja maska spada pod ta opis, je jasno, kam spada tvoja življenjska pot: služiti svojemu ljudstvu v imenu bogov. Seveda ti ni treba slediti tej poti, nekateri se odločijo za življenje izven templja in usmerijo svojo modrost drugam, po navadi odidejo iz Averne v Esterijo, kjer začnejo hoditi v šole, ki jih tukaj ni. Tako je potem, ko se je moja maska začela okraševati z zelenjem, bilo jasno, kam bo moja usoda vodila.

Ko sem štel šest pomladi se mi je rodil dar zdravljenja. Nikoli ne bom pozabil trenutka, ko sem na vrhu griča tekkel s sestro in bratom. Bil je topel jesenski večer in s sorodniki smo pobrali še zadnje vreče krompirja in proslavljali tako, da smo odvrgli maske, peli, plesali in molili. Otroci smo se podili in nabirali rože, ki so se v dotiku večernega sonca obarvale v medenih odtenkih. Sestra, brat ter bratranci in sestrične smo se zatekli v bližnji gozdček in se zapodili v klanec v upanju, da bi lahko videli sončni zahod na vrhu visokih dreves, ki jih je krasilo barvno listje. Le s težavo sem dohiteval sestro Nalo, ki je spretno plezala. Zmeraj je bila divja, nikoli pri miru. Zmeraj je bila najmočnejša izmed nas, brez problema je očetu pomagala, ko smo pospravljali drva. Zmeraj se je vrnila najbolj umazana po igri, ni bilo trenutka, ko se njena obleka ne bi ujela v vejo, ali popacala z blatom in svežo pomladno travo. Ni bilo težko verjeti, da je imela dar poguma.

Ko sem za njo plezal na drevo, sem opazil, kako se je njena preprosta lanena obleka zlivala z okolico. Stara obleka, ki jo je podedovala od sestrične, je bila umazana od zemlje po celem dnevu dela na njivi in se zlivala z zlatimi in rjavimi listi na vejah. Bila je raztrgana od let igranja in otroške ljubezni, zato so packe zemlje in trave zgledale naravno. Skoraj si je ne bi mogel predstavljati v novi, čisti obleki. Zdela bi se nenaravna.

Ko smo dosegli vrh drevesa, sem se ozrl proti večernem nebu. Morje dreves se je dvigal kot reka, ki hitro divja proti dolini, naša sveže prerita njiva je v poljubu večernega sonca zardela in obstala v barvah jesenskega listja. Slišalo se je petje naših staršev in prijateljev, ki so med plesom ploskali in vriskali vesele pesmi in speve, ki so se zahvaljevali sestri Naravi za obilno letino. Barvne maske so pri strani ležale in opazovale svoje nosilce, kako se na praznovanju gledajo in oči odpirajo drug drugemu. Zadihan od plezanja sem zajel globok vdih toplega večernega zraka in zaprl oči. Slišati je bilo petje srečnih ljudi, ki se po dolgem času spet vidijo v svetlobi resnice, spet vidijo ljubezen v zrcalu duše svojega ljubljenega. Ko sem odprl oči sem videl točno to. Objem sonca, ki nas je z dotikom svetlobe opominjal na bližino Nebes. Redke oblake na nebu je kot slikar, ki izliva svojo ljubezen in dušo na platno, obarval v barvi pomladnih rož. Otroci smo se od občudovanja začeli smejati, kar se je hitro spremenilo v vriskanje.

Tako smo sedeli na vejah, dokler ni brat Sonce zašel in z njim tudi njegov dotik svetlobe. Bratranci in sestrične so že zlezli iz sosednjih dreves, da so se pridružili zabavi staršev, ko smo se Nala, brat Brin ter sestrična Kasija odpravili. Počasi sem prilezel do suhih tal in previdno stopil na trdna tla, da se ne bi moje bose noge popraskale na kamnih in čakal, da

prileze še Kasija. Ampak namesto da bi slišali nežno šumenje trave, smo zaslišali glasen pok veje in krik. Obrnil sem se in videl Nalo, ki kleči pri Kasiji, ki se je držala za nogo. Ko sem počasi stopil do nje, je Brin že stekel do staršev in opazil sem, kaj se je zgodilo. Njen gleženj je bil rdeč in po nogi do kolena se je vila odrgnina, iz katere je počasi in gladko tekla kri. Rana je bila umazana od lubja, gleženj je že otekel in Kasija je jokala in hlipala, medtem ko je odpirala Nalo v strahu, da se bo dotaknila noge. Gledal sem, kako jo je sestra tolažila in čakal, da mi pove, kaj naj naredim. Ko mi ni nič rekla, sem brez premisleka stopil zraven in počepnil ob njeni nogi. Srce mi je tako močno bilo, da sem mislil, da mi bo počilo. Tresoče roke sem držal nad njeno nogo, ko sem začutil nekaj na jeziku. Odprl sem usta in slišal, kako so se besede izlivale iz mene kot potoček, ki teče mimo kamenja. Bile so gladke in mehke, kot bi pesnik opisal jutranje oblake. Spominjale so na uspavanko, ki jo mama poje majhnemu otroku. Puščale so močno sladek okus na koncu jezika. Bile so tako sladke, da me je že kar glava bolela. Nisem se ustavil, ko sem se ozrl proti Kasiji, ki je še kar hlipala in držala Nalo za krilo. Ves sem se tresel, ne od strahu ampak od adrenalina, ki se je vil v meni kot kača, ko sem se obrnil nazaj proti njeni nogi. Umaknil sem roke in zagledal njen gleženj. Ni bil več rdeč in otečen, namesto tega je pod njeno kožo bila ujeta rahla svetloba, okoli noge pa je počasi ampak vidno rasel mlad gabez, ki ga prej ni bilo tam. Prestrašil sem se in utihnil ko sem odskočil stran, in s tem, se je ustavilo. »Ne se ustavit,« je komaj slišno rekla Nala in me gledala z rjavimi očmi. Sploh nisem opazil, da je odvrгла masko. Gledal sem jo, a se nisem upal premakniti. Nagnila se je bliže in potegnila mojo masko dol. Takrat je bila še čista, samo redke črte so bile vidne na robovih. Zadihan sem jo gledal, ona pa me je nagnila nazaj proti Kasiji in negotovo sem začel momljati. Niso se izlile iz mene kot so se prej in s težavo sem čutil sladkobo, ampak trmasto sem zamižal in nadaljeval. V nekem trenutku so se besede omehčale in sem šepetal nežno melodijo. Ne vem koliko časa sem miže sedel pri Kasiji, ko mi je zmanjkalo besed in so počasi potihnille. Odprl sem oči in pogledal moje delo. Gleženj je bil zdrav, brez kakršnega koli znaka poškodovanja, odrgnino pa je nadomestila zaceljena brazgotina, ki je komaj vidno čemela pod kolenom. Okoli nas se je zarasel gabez, ki nas je ogrnil kot z zaveso. Nala se je glasno zakrohotala, ko smo slišali stopinje in klice Kasijine družine.

Po Kasijini nesreči se je na moji maski pojavil simbol sonca in moja družina je vedela, da bom postal svečenik. No, to so vsaj pričakovali od mene. Nisem bil dovolj star, da bi vedel, kaj to pomeni, zato sem se veselil z njimi. Lep občutek je bil, ko so se hvalili pred sosedi, da imajo bodočega svečenika pri hiši. Veselili so se, saj svečenik v družini pomeni udobno življenje, za svečenika in sorodnike. Mama me je poslala stran, da bi lahko živel s teto Borago, da bi me učila, kako uporabiti moj dar do zadnjega kančka. Živela je en dan hoje od nas, v Polminu. Med potjo mi je oče govoril, kaj naj pričakujem od mesta, saj smo živeli na podeželju, v vasi Vinere, ki je bila v primeru z Polminom samo ščepec soli.

Ko smo prispeli, Borage sploh nisem prepoznal. Nazadnje sem jo videl tri pomladi nazaj, pri bratrančevem krstu. Imela je dolge kodraste lase, njihova kostanjeva barva se je v soncu prelivala v ognjeno rdečo. Padali so ji čez prsi, tu in tam jih je okraševala kita, ki je poleg las imela ovit barvast trak. Na vrhu glave ji je sedel velik slamnik, ki je imel sveže rože in zelenje ovito med slamo. Njena preprosta zelena obleka je bila okrašena z zelenimi in rumenimi črtami ob robovih krila, rokavov in vratu, pas pa so ji krasili mošnjički. Čez ramo ji je visela torba, umazana od blata. Pogled pa je najbolj privabljal njena maska. Bila je barve kostanja in okrašena z zlatimi obrisi listja in pšenice, na sredi pa je sedel simbol sončnice. Strani sončnice pa so krasili simboli zelišč v pisanih barvah. Ni bila kot moja, moja je bila zelene barve z obrisom rumene črte, ki je predstavljala sonce. Robove so okraševale črte in vzorci, ki so

spominjali na jesenjsko listje. Moja je bila preprosta in enostavna, v primerjavi z Boragino kičasto masko.

Živela je sama, na robu mesta, v majhni hiši tik pod gričem. Osnovo hiše so sestavljali beli kamni, ki so bili tako veliki, da so segali do njenih stegen, vrh pa je bil sestavljen iz lesa, ki je bil pobarvan rumeno.

Hitro sem se privadil na novo življenje. Teta mi je z veseljem govorila in razlagala, kako naj uporabljam svoj dar, vodila me je pri izgovorjavi besed in poziciji rok, da sem v poškodbo usmeril največ moči. Vsako popoldne me je peljala na mestni trg, kjer sem se igral z ostalimi otroci, medtem ko je ona zdravila ljudi. Po nekaj tednih urjenja sem bil dovolj vešč, da sem ji lahko pomagal zdraviti meščane. Nič takega ni bilo, po navadi je bilo treba samo pozdraviti opekline in ureznine žena, ali modrico in odrgnino nerodnega otroka.

Po dveh mescih me je prišla obiskat mama. Zelo sem se razveselil. Saj mi je pisala pisma, ampak v njih ni nikoli spraševala, kako sem napredoval v svojem daru, ali kako sem se počutil v mestu. Njo je zanimalo moje delo na poti do tega, da bom postal svečenik. Takrat še nisem razumel, da jo ni zanimal moj napredek v moči. Nisem razmišljal, da je ne briga. Tega sploh nisem opazil. To sem opazil šele, ko me je prvič obiskala.

Prišla je pozno proti večeru, ko sva se s teto Borago vračala z mestnega trga. Stala je pri našem domačem starem konju, ki ga je privezala za ograjo, ki se je plazila okoli hiše. Ko sem jo zagledal, sem stekel k njej in se tesno stisnil k njenemu krilu. Bila je oblečena v nedeljsko obleko, ki jo je nosila samo za praznovanja in ko je lahko odložila masko. Bela lanena srajca z okrašenim ovratnikom in čipkastimi rokavi se je skrivala pod živordečo obleko. Obleka je bila okrašena z modrimi okrasnimi šivi ob robovih, pas ji je krasil moder trak. Hitro me je objela in začela spraševati, če sem se že spoprijateljil z mestnim svečenikom in če sem že znal kakšne nove molitvice. Ta tema se mi ni zdela pomembna, zato sem ji hitro začel razlagati vse poškodbe, ki sem jih že znal ozdraviti in o igrah, ki so me jih vaški fantje naučili. Večkrat je hotela obrniti pogovor, da bi ji povedal kaj o templju in svečenikih, ampak ko je ugotovila, da ne bo prišla daleč, mi je povedala, naj počakam zunaj in je teto zaprla v hišo, da bi se lahko pogovorili.

Ne vem o čem sta se pogovarjali, spomnim se samo glasnih besed in njenih obrazov, ko sta me končno spustili noter. Mamin je bil zamorjen in vzvišen, medtem ko je teta bila bolj rdeča kot sveži paradiznik, mrščila se je in stavim, da če ne bi nosila maske, bi lahko s svojim pogledom prebodla skozi vsakogar. Mama ni ostala dolgo, odšla je že naslednje jutro, ko sem še spal. Šele veliko let pozneje mi je teta povedala, o čem sta se kregali. Mama je hotela, da bi ves svoj čas usmeril proti templju in zagotavljanju, da bom postal ne samo svečenik, ampak tudi oskrbnik, teti pa ta misel ni bila všeč in hotela je mami dopovedati, da če ne bom izuril svojega daru, bi bilo zaman, saj je v deželi primanjkovalo zdravilcev.

V Polminu je velik tempelj, ki je imel dva svečenika in tri oskrbnike. Tempelj dobro poznam, saj me je dvakrat na teden teta peljala tja, da sem lahko molil. Je visok, zgrajen je iz belih kamnov, ki v soncu žarijo z belo svetlobo. Znotraj je še lepši. Vitražna okna, ki so sestavljena iz vseh živih barv, obarvajo notranjost. Ko vstopiš skozi visoka lesena vrata, okrašena z podobami plešočih živali in rastlin, vstopiš v čisto nov svet. Strop se dviga proti nebu in imaš občutek, kot da se dotika neba. Namesto kamenih stebrov, strop podpirajo visoka drevesa. Na vsaki strani se dvigajo štirje in s svojimi mogočnimi vejami držijo težo stropa. Ob stenah se dvigajo velike stopnice, katere so namenjene sedenju med molitvijo. Ampak zagotovo je oltar

najlepši del templja. Za veliko kamnito mizo rase cvetoč grm, s cvetovi majhnih rož, v rumeni barvi. Pred mogočnim grmom pa se dviga kip. Predstavlja mlado žensko, ki kleči. Roke ima pred seboj, kot da bi ponujala svoje roke. Njeno telo je sproščeno in njen pogled ima nasmešek, ki zna pomiriti čisto vsakega. Maska ji počiva okoli vratu, kar je izredno redko za kipe. Njena postava je obilna in zaobljena, oblečeno ima samo tanko ogrinjalo. Lasje so kodrasti in tako dolgi, da ji segajo do pasu. Na vrhu glave nosi rožnato krono, polno svežih lilij. Zmeraj, ko sem bil v templju, sem imel občutek, kot da me kip Narave opazuje. Kot da pazi name, ko sem bil pri njej. Ko sem bližje, čutim, kako steguje roke proti meni, kako me hoče obvarovati pred strahotami in pošastmi zunanjega sveta, ki me čakajo za vrati, da me bojo zgrabile in ovile kot mačka miš in si me podajale med sabo in mučile.

Po maminem odhodu me teta ni več učila o mojem daru in kako ga izostriti, temveč me je zgodaj zjutraj, namesto da me je peljala v gozd nabirati zelišča in gobe, peljala v tempelj in rekla, naj prosim svečenika, naj me uči. Nisem razumel, zakaj je bila ta velika sprememba in sem jo prosil, naj me vzame s seboj na pohode po gozdu in naj me nauči še kakšen nov urok. Vsake tolikokrat me je vzela sabo in naučila nove stvari in videl sem, kako je bila nejevoljna, da hočem vedeti še več. Trmasto me je pošiljala k svečenikom v tempelj. S časom sem jo prenehal prositi za novo znanje o najinem daru. Ko sem mami pisal, nisem več pisal opisov različnih otrok in iger, ki so bila vzrok za mamine spodbude, naj se osredotočim na tempelj, ampak sem ji pisal, samo še o novih molitvicah, ki me je svečenik Silvan naučil in kako me je sprejel za vajenca in da me bo učil za svečenika.

Seveda sem bil vesel, da me je brat Silvan sprejel. Ni bilo vsakdan, da si postal svetniški vajenec v enem od največjih templjev v deželi. Veliko mi je pomenilo, ampak če bi spet imel možnost izbirati, bi se najraje še vedno učil pri Boragi. Najraje sem se pogovarjal z vaškimi ženami, ki so mi pripovedovale zgodbe, medtem ko sem jim zdravil opekline, ki so jih pridobile od kuhanja. Kako so stisnile mojo roko in me objele v tesen objem, da bi se zahvalile. Najraje sem poslušal teto, ko mi razlagala o gozdnih rastlinah, kje iskati najboljše jagode ali ko sva sedela na travniku in v zgodnjih jutranjih urah gledala, kako se je brat Sonce zbudil iz spanca in objel mesto s svojo toploto, medtem pa sva jedla kos štruce, ki sva jo prejšnji dan spekla. Ampak nisem imel te izbire, družina je pričakovala, da bom nadaljeval po poti, ki mi jo je zadala maska. Nisem mogel pustiti mame na cedilu, bila bi uničena. Odkar je maska pokazala mojo pot, me je pripravljala na to. Ne morem je izdati. Tako sem nadaljeval. Pod varstvom brata Silvana sem svoj čas in energijo usmeril proti temu, da bom postal svečenik. Preselili so me v veliko hišo, ki je bila za templjem, v kateri so živeli svečenik, oskrbniki ter vajenci. Prebivalci hiše so si bili zelo blizu, saj ko niso delali in skrbeli za tempelj, so skupaj hodili po mestu, kuhali, igrali. Hotel sem biti del tega. Bolj kot vse, sem hotel imeti prijatelje, ampak sem vedel, da tega mama ne bi odobraval. S težavo sem se jih izogibal, in zavračal vsa povabila na sprehode in zabave. Po nekaj tednih, so povabila ponehala in ostal sem v svojem študiju, zakopan med knjige in pridige, brez družbe. Poleg Ajdina. Bil je oskrbnik templja, in podarjen mu je bil dar toplote in ognja. Bil je dve pomladi starejši. Ne vem, kaj si je mislil, ampak odkar sva se prvič srečala, je zmeraj bil tam, kjer sem jaz sedel. Pri večerjeh je sedel z mano in mi razlagal o najnovejših novicah in opravljanjih v mestu, kljub moji tišini. Vesel sem, da se me je trmasto ovijal in mi sledil. Bil je moj edini prijatelj pri hiši, čeprav mu tega nisem nikoli povedal.

Maska se mi je po letih učenja v templju okrasila z obrisil lilij in simbol na čelu je žarel kot nikoli prej. Masko sem nosil s ponosom in je predstavljala vse, kar sem bil.

In danes sem tukaj. To pomlad sem štel 17 pomladi in jutri me bo brat Silvan posvetil v svečenika in določil vas ali mesto v kateri bom delal. Ne smem se pozabiti posloviti. Že od zore

sem sedel pod kipom sestre Narave v templju ter molil. Ko so mi besede lile iz ust, sem čutil, kako mi na rokah, ob nogah in okoli glave poganja zelenje. Ne glede na to, koliko je brat Silvan to hotel, nisem nikoli izgubil daru za rast. Besede so se vile v melodiji otožne melodije. Namesto sladkega okusa po medu in svežini kot po navadi, sem čutil zraven osladnega okusa grenkobo. Skrivala se je pod besedami, težkimi, s sladkim okusom, a sem jo čutil. Poskušal sem nadaljevati, ignorirati grenkobo, ki je rastla z vsako besedo, vsakim tonom, vsako kitico. Ni bilo prvič, da sem jo čutil, včasih, ko pozno v noč pojem bogovom, jo lahko čutim. Kako se priplazi v moja usta in uničuje moj spev, ki bi moral biti čist in svež, ki bi moral biti hvaležen in poln dobrote. Ampak se zasadi med pesmijo in kot en sam slab sadež razširi svojo umazanijo med ostale sadeže. Ni pomembno kako.

»Jasmin!« zdrznil sem se iz svojih misli.

»Kaj te motim?«

Vstal sem in se obrnil proti glasu: »Seveda me, ampak to te ni še nikoli ustavilo«.

Ajdin se je nasmehnil.

»Se boš že znašel. Še zmeraj si se,« je rekel in me dregnil v ramo. Zunaj se je že slišalo jutranje življenje meščanov, klopotanje konjskih kopit, ter glasno petje hvalnic. Opazil je, da sem se zagledal proti vratom.

»Komaj čakajo na jutri. Že dva dni ne delajo nič drugega kot pojejo in veselijo.«

Zavil sem z očmi in obrnil svoj pogled na tempelj. Bil čudovito okrašen, po stenah so se vile spletene vrvi živo rumene barve. Okoli podpornih dreves so se plazili trakovi s travniškimi rožami vpletenimi vmes. Zgledala je preprosto čudovita v vseh barvah. Pomignil sem proti vrvem.

»Kdo je okraševal?«

Ajdin se je nasmehnil: »Marina Resnikova. To je njeno prvo okraševanje, odkar je bila posvečena v oskrbnico.« Nisem dobro poznal oskrbnikov ali njihovih vajencev poleg Ajdina, ampak se je kljub temu prikazala slika rdečeglavega dekleta z veliko ruto na glavi.

»Rdečka?«

Zasmejal se je: »A tako ji ti rečeš?« Rdeč v obraz sem se zgrudil vase.

»Ne! Ne! Ne mislim tako!«

»Umiri se rdečko, saj vem.« Globoko je vdihnil, medtem ko se je ozrl po templju in nasmehnil

»Dobra je kajne? Vedela je, kaj dela.« Strinjal sem se, res je bila dobra.

»Pa prijazna tudi. To bi vedel, če bi se kdaj družil z nami.« Pogledal sem ga in dvignil obrv. Ni mi bilo treba ugotavljati, da so se pod masko skrivale radovedne oči, ki so izzivale na otroški, dobronamerni način. Gledal me je in čakal moj dogovor, ampak mu nisem dal zadovoljstva in se mu nasmehnil ter se odpravil proti oltarju. Namrščil se je in stopil za mano.

»Ne vem, zakaj se nikoli ne družiš z nami. Oskrbniki te zmeraj povabijo, ko prirejajo večerna srečanja za vajence, še svečenik misli, da bi moral malo med ljudi.«

»Ma, sem pač malo čuden.«

Zagodrnjal je in jaz sem se zasmejal in začel urejati zelenje na mizi. Pogledala sva proti kipu in v tišini se je zaslišalo ploskanje ritma pred vrati templja. Ajdin je pogledal proti vratom in tam je ostal. Njegov pogled je postal miren. Po trenutkih poslušanja oddaljenega rajanja je povlekel masko in obstala je na njegovem čelu in porinila njegove daljše, rjave lasje nazaj. Pogled je usmeril vame. Če ga ne bi poznal, bi mislil, da je brezizrazen, ampak ker ga poznam, sem vedel, da je bil otožen. Bleda koža se je v obarvani svetlobi vitražev obarvala v barvo jutranjega neba. Bila je gladka in čista, posuta s pegami, ki so krasile njegova lica. Glavo je nagnil na desno in ujel se je v rumeno svetlobo. Njegove toplo rjave oči so v svetlobi žarele oranžno, kot žerjavica, ki ostane pri velikemu kresu. Gledal je skozi mene, vsaj poskušal je. V meni je iskal nekaj in nisem vedel kaj.

»To je to potem,« je komaj slišno rekel, »svečenik boš. Oblačil se boš v drage cunje in sprejemal darila v imenu bogov. Srečen boš.«

Takrat sem se ustavil. Srečen? Odprl sem usta, da bi zanikal, ampak me je ustavil: »Saj to si vedno hotel, kaj ne? Mislim, vse življenje si se pripravljaj na to. Nikoli nisi hodil z nami, ker si bil zaposlen z učenjem in molitvami.«

Vdihnil je in se s težavo nasmehnil.

»In zdaj smo tukaj. Jutri boš novi človek.« Gledal je naravnost vame.

»Odkar si prvič postaj vajenec Silvana, si imel en cilj in delal si vse, da ga boš dosegel. Nihče se te ni upal motiti, ali te povabiti na večerje in zabave, ker so bili prepričani, da te ne zanima. Ampak mene nisi prepričal. Prepričan sem bil, da te briga, da hočeš biti del zabave, ampak da te je samo strah, ali sram ali da ne veš kako to povedati.«

Hotel sem da se ustavi. Da mi neha pridigati o stvareh, ki bi lahko bile, o tem kakšen sem.

»Ajdin, mislim, da je čas da greš. Nisem še končal.« Besede so pustile grenek okus v ustih, kot tisti, ki se je skrival med molitvijo. Plesal mi je po ustih in me dušil. Oh moj Bog, kaj sem rekel. Pogled je umaknil od mene in ga uprl v vrata. »Najbrž te res ne zanima.«

Hotel sem masko odvreči z obraza. Hotel sem ga pogledati v oči in zakričati, da to ni res, da hočem biti del družbe, da sem neskončno hvaležen za povabila in večere, ki jih je preživel z mano, ko sem molil, namesto, da bi šel na večerne zabave. Ampak nisem rekel nič. Maska je ostala tesno ovita okoli mojih oči. »Ajdin...« kaj naj bi mu lahko rekel? Oprosti? Jaz sem kriv? Nimaš prav? Ali bi se moral jeziti? Kričati, da ne ve o čem govori? Še preden bi lahko razvozlal svoje misli, me je spet prehitel.

»Kar hočem reči je, da sem vesel zate,« se je nasmehnil. »Upam, da boš užival v novem življenju.«

Obrnil se je in začel korakat proti vratom. Hotel sem ga ustaviti, a moje noge so trdno stale na istem mestu. Vrata je odprl in za trenutek je tempelj napolnil glas inštrumentov in petja. Za trenutek je prej zadušljivo sobo napolnila toplota. Ovila se je po stenah, kot cvetni prah, ki se oprime za obleko, ampak samo za trenutek. Ko je Ajdin zaprl vrata za sabo, je za njim izginila vsa toplota iz prostora.

Gledal sem v stara vrata, čakal, da se bojo odprla, da se bo petje in ploskanje spet slišalo in napolnile praznoto, čakal sem, da bi se toplota spet vrnila. Da se bo Ajdin vrnil. Ampak se ni. Ostal sem pred oltarjem in čakal. Kaj se je sploh zgodilo? V želodcu mi je rasel občutek teže in grlo se mi je stiskalo, kot bi mi na prsih sedel medved. Zakaj sem žalosten? Prostor je postal

zadušljiv in usedel sem se ter se s hrptom naslonil na mrzel kamen. Zakaj je tako mrzlo? Tempelj skoraj nikoli ni mrzel, niti po zimi.

Ne vem koliko časa sem sedel pod kipom in gledal v strop. Ta se je zdel neskončno oddaljen in skoraj neresničen. Počutil sem se praznega, kot da bi mi vse organe potrgal in vse kar je ostalo, je lupina telesa. Iz misli sem skočil šele, ko sem opazil nekaj majhnega in rjavega, na enem od dreves, ki so podpirali streho. Previdno sem opazoval, kako majhno bitje skače med valovi med stebri. Ko sem vstal, me je vse zbolelo, kot da bi mi v sklepe zabijalo tisoč igel. Res ne bi smel tako dolgo sedeti sključen na tleh. Pod dihom sem preklel, da sem tako dolgo sedel v neudobnem položaju, in raztegnil roke. S pogledom sem skakal po templju, ter iskal tisto rjavo packo, ki sem jo videl. Stopil sem proti sredini prostora, ter se obračal in poskušal ugotoviti, kaj je prišlo v stavbo.

Pogled mi je obstal na iztegnjenih rokah kipa. V dlaneh je sedel vrabček, ki me je opazoval s svojimi majhnimi, črnimi očmi. Namrščil sem se in poskušal ugotoviti, kdaj bi lahko prišel noter. Zagodrnjal sem, medtem ko sem hodil proti kipu, saj sem vedel, kako težko je spraviti ptico iz stavbe. Večkrat je v našo hišo priletela sinica, katero smo s težavo spravili ven. Ko sem stal tik pred kipom, sem se ustavil. Vrabček je še kar opazoval, brez katerega koli znaka strahu. Zmeden sem stopil korak bližje in pričakoval, da se bo prestrašil in odletel, a je še kar sedel na dlaneh sestre Narave. Stal sem tik pred kipom, ptič pa je še kar mirno sedel in me opazoval. Njegove temne oči so me gledale naravnost v oči. Bile so umirjene in pametne. Spominjale so na pogled, ki ga da mama otroku, preden zaspi.

Previdno sem stegnil roko, odprl dlan ter jo obrnil proti ptiču. Ta je po trenutku, kar je bilo verjetno premišljevanje, raztegnil krila ter zletel okoli mene in pristal na dlani. Zasmejal sem se in pogledal čudno žival, ki je sedela na moji levici. Nič ni zgledal drugače, kot vsak drug vrabec, ampak imel je ta pogled. Zgledal je človeški, kot da me skozi vrabčeve majhne oči gledajo tople, vabljlive oči. Počasi sem se premaknil do velikih stopnic in usedel v strahu, da mi bo odletel. Vrabec mi je skakal iz roke v roko in me nežno klujuval po prstih in iz mene zvilil smeh, ki je napolnil tišino in odmeval od stene do stene.

»Kdo si ti?« sem vprašal z nasmehom, ne da bi pričakoval odgovora. Ampak ko sem to izgovoril, se je igriv ptič ustavil in poletel iz roke. V strahu sem pograbil za njim, namesto da bi odletel, je obstal nad mojo glavo in me gledal. Namrščil sem se, ter stopil proti njemu. Takrat pa se je premaknil naprej. Nisem razumel, kaj je hotel. Spustil sem roke, takrat je prišel bližje in postalo mi je jasno. Hotel je da mu sledim.

Stopil sem za njim in ta me je vodil za kip. Tam so se skrivala vrata, ki so vodila do pisarne svečenika Silvana, ki je imela nekaj polic s knjigami, pisalno mizo, ter dvema slikama in platnom na zidu nad njo. Edin izvor luči v tej majhni in temni sobi je bila prižgana petrolejka, ujeta v okvirju. Leva slika je bila najmanjša. V temno rdeč les je bila okvirjena slika podeželja v jeseni. Na sredi pa sta bila naslikana srna ter jelen. Slika na skrajni desni je bila večja. Bila je okvirjena skica templja. Največja je bila srednja. Bilo je platno, s sliko žene z rjavimi lasmi, ki so bili spleteni v dve neurejeni kiti. V rokah je nežno pestovala šopek rož. Njena obleka je bila preprosta in rjava, z žepi, ki so bili polni zelišč, samo okoli pasu je imela obešene do vrha polne mošnjčke. Krilo obleke in bose noge, so bile umazane od blata, in okoli gležnja se ji je vila ovijalka z belimi cvetovi. Njen pogled je bil umirjen in topel. Med smehom so ji na koncu oči ležale gubice, ki so dale vedeti, da je žena starejša. Njena polt, pa bila zaradi sonca nežne rjave barve. Nisem mogel razčistiti, kaj je imela na maski, saj je ležala na vratu, kar je bilo kar nenavadno, saj tako kot kipi, tudi na slikah ljudje skoraj zmeraj nosijo maske. Tako so v daljavo

gledale nežne oči. Bile se zelene in spominjale so na poletno svetlobo, ki se objema listov in jih obarva živo zeleno. Vrabček se je usedel na pisalno mizo ter z repom pomahal proti meni in me vabil, naj stopim bližje. Stopil sem do mize in ptič je poskočil bližje veliki sliki. Pogledal sem ga in potem sliko. Nisem vedel, kaj hoče od mene. Previdno sem dvignil roko, da bi se dotaknil pergamenta. Vrabec je priletel na mojo ramo in gledal v sliko. Ni se več slišalo radostno petje, ki je napolnilo tempelj, namesto tega, je sobo požirala tišina. Ko sem se dotaknil ostarelega platna, je koža na prstih zažarela s svetlobo. Bila je bleda in močna, čutil sem, kako je energija tekla skozi mene. Prestrašil sem se in odmaknil roko k telesu in svetloba je ponehala. Ko se po trenutku ni nič zgodilo, sem zajel globok dih in počasi spet dvignil roko proti pergamentu. Ko se je svetloba spet pojavila, sem trznil, ampak prsti so ostali na pergamentu. Potovali so po barvi in čutil sem lahko poteze slike, ki so sestavljale obraz. V trenutku, ko sem se s prsti dotaknil njenih oči, so se premaknile. Prestrašil sem se in odskočil nazaj ter padel. Vrabec pa je v pravem času odskočil in odvihral na mizo. Pristal sem na stari, prašni preprogi, ki mi je ublažila padec. Z velikimi očmi sem gledal obraz žene, kako je pomežiknila, kot bi se poskušala prilagajati šibki svetlobi. Gledal sem, kako se je barva na platnu premaknila, ko se je ženska sklonila ter raztegnila roke, kot človek naredi zgodaj zjutraj, po dolgem spancu. Zadihan sem obstal na tleh in samo strmel v premikajočo se sliko.

Ozrla se je okoli in njen pogled je obstal na meni. Nasmehnila se je ter opazila vrabčka.

»Ah, pa si ga le našel.« Vrabček je pa veselo zapel, jaz pa sem cel trd sedel in opazoval.

»Ne se bat! Saj ne grizem. No, on mogoče, jaz pa nisem tako zlobna.«

Slika... se premika...in govori? Kaj se dogaja.

»Daj no, kaj tako grdo gledaš? Saj to je še ena mojih lepših slik,« se je na glas zasmejala in prostor je napolnil tih, veder smeh.

»Kaj ...?«

»Daj no fant moj, vstani, da si te lahko bolje ogledam.«

Nisem si upal umakniti pogleda s slike, a sem vstal, saj nisem vedel, kaj bi se zgodilo če ne bi.

»No poglej se.« Na široko se je nasmehnila, kot bi bila ponosna

»Krasen si, pa še moje lase imaš in kakšni kodri!«

Nezavedno mi je roka sedla za glavo in se popraskala po mojih kodrih. Res sva imela podobne lase. »Kdo ...kaj- kaj se dogaja?« Nisem pričakoval, da me bo slišala, ampak mi je odgovorila

»Tukaj sem zato, da ti lahko pomagam.« Namrščil sem se. »Pomagala... meni?«

»Seveda, komu pa? Njemu?« je pomignila na ptiča. »On ima vse kar rabi. Ti! Ti pa rabiš pomoči.«

Po trenutku tišine sem skomignil z rameni: »Ne razumem.« Gospa pa je zmajala z glavo: » A veš kdo sem, Jasmin Vesna?«

Še enkrat sem si jo dobro ogledal; preprosta umazana obleka, žepi polni zelišč, ovijalka okoli gležnja. In takrat mi je odgovor skočil v glavo. Oči so sem mi široko zazrle v njene

»Verdi. Ti, si Verdi, Verdi Vesna.« Toplo se je zasmejala in čutil sem, kako je prostor napolnila toplota in domačnost. Koti ust so se mi zvilili v majhen nasmešek. Zasmejala se je: »Vsaj to je

bilo lahko, bila sem prepričana, da bo trajalo dlje.« Skupaj sva se zasmejala in uživala v trenutku toplote. Ko je se je prenehala smejati, sem začel razmišljati.

»Čakaj, rekla si, da si mi prišla pomagat. Kaj... Kaj si mislila s tem?« Njen pogled se je omehčal in zelene oči so se srečale z zeleno masko, ki je kot pregrada prekrivala moj pogled.

»Daj si dol to masko, saj je ne potrebuješ tukaj.«

Namrščil sem se in maska se ni premaknila. Globoko je vdihnila.

»S tem. Prišla sem ti pomagati s tem.«

»... Z mojo masko?« sem z dvomom vprašal in njene igrive oči so se prelile v resne.

»Povej mi po resnici. Kdaj si jo nazadnje dal dol?«

Hotel sem odgovoriti, včeraj zvečer, a me je že prehitela, še preden, sem lahko izvlekel besede iz jezika.

»Ko je bil kdo s tabo.«

Obstal sem. Kdaj sem nazadnje dal dol masko pred nekom? A sem sploh kdaj?

»Vidiš? O tem govorim. Ne pustiš ljudi blizu, ne pustiš, da bi te videli.«

Zanikal sem: »Saj me vidijo.«

»Da te poznajo. Povej, ali oskrbniki sploh vejo od kod prihajaš? Ali Ajdin ve od kod prihajaš?«

Pogledal sem v tla.

»Ali sploh vejo, da je Boraga tvoja teta?«

»To, da ne vejo čisto vsake stvari, ne pomeni nič.«

Namrščila se je: »Jasmin, z njimi si živel že osem let.«

V trebuhu se je znova pojavila praznota in požrla vse veselje, ki sem ga prej imel v sebi.

»Pred njimi nosiš masko. Nevidno. In sploh se ne zavedaš, koliko je vplivala na tvoje zveze z ljudmi.«

»Oh daj no. Vplivala? To sploh ni res.« Obrnil sem se ter se nagnil na zid, moj pogled pa je še vedno bil pritrjen na tla. Z očmi sem sledil vzorcu preproge.

»Sam sem se odločil za to.«

Verdi je vdihnila in njen obraz se je omehčal: »Si se res? A ni nihče vplival na to odločitev?«

Praznota v želodcu je rasla in požirala vse kar je bilo v meni. Nisem hotel misliti o tem. Kako je na vse moje odločitve zmeraj vpliva neka tuja roka, ki me kot lutko usmerja in moje odločitve niso zares moje, ampak si govorim, da je to moja volja, ker si želim neke vrste kontrole v življenju.

»Jasmin ...«

Dvignil sem glavo in pogledal Verdi v obraz. Bil je obložen z mirnim zgledom, ampak v očeh se je videlo žalost.

»Daj jo dol!«

To ni bila prošnja, ampak ukaz. Roke so jo kar same ubogale in s prsti sem se dotaknil blaga. Bil je nežen in gladek. Čutil sem vsak šiv, vsako gubico, ki se je pojavila na blagu. Ko sem jo povlekel nazaj na čelo, sem se počutil ranljivega, kot zajec v kotu. Brez izhoda. In zelene oči so se srečale z zelenimi.

»Kdo je kriv za to, da si tukaj?«

Vedel sem, da prav dobro ve, ampak hotela je, da sam povem. Da povem sebi, kdo je krivec. Nisem hotel odpreti ust. Nisem hotel izdati ženske, ki me je napotila sem. Ženske, ki je skrbela, da bom imel udobno življenje. Ampak nekaj v meni me je izdalo. Odprlo mi je usta, in jasno in glasno reklo: »Mama.«

Ko se je beseda zvila skozi usta, sem čutil, kako se je cmok v grlu povečal, ampak nekaj v meni se je spremenilo. Nekaj je kliknilo.

»Ampak je dobro mislila! Hotela je pomagati. Ni mislila slabega!«

Vame je gledala in vrtala v moje oči in iskala nekaj.

»Ampak je odločala zate. Kolikokrat te je prišla obiskat?«

»Saj mi je pošiljala pisma.«

»Ampak kolikokrat te je obiskala?«

Zamislil sem se. Nazadnje se je spomnim na lanskem praznovanju prihoda Sonca, ampak obiskala me je nazadnje, mislim, da okoli dve pomladi nazaj. Po minuti tišine je izdihnila.

»Se mi je zdelo. Tu nisi, ker so bile tvoje sanje postati svečenik. Pustil si, da je tvoja mati prišla med teboj in tvoje veselje.«

»Ampak kaj potem je moje veselje?«

Debelo me je pogledala: »Biti med družbo, govoriti, poslušati ljudi! Se ne spomniš popoldnevov, ki si jih z Borago preživel na mestnem trgu!?«

Globoko je vdihnila in dodala: »Tam si žarel od veselja. Zdaj pa pred mano čemi utrujen, osamljen ostanek tistega otroka.«

Jezen sem bil, saj je imela prav. Ne glede na to kako močno sem si lagal, je imela prav.

»Ampak kar se je zgodilo, se je zgodilo. Nimam več časa si izmišljovati, kaj bom. Že jutri zjutraj bom svečenik, kakor hoče družina.«

»Ali res hočeš tako živeti? Ujet v pričakovanjih družine, ki te sploh ne pozna?«

Stisnil sem pesti in se namrščil.

»Za njih si si nadel masko in je nisi spustil, ker jih nisi bil pripravljen razočarati.«

Gledal sem v tla.

»Ampak ta maska. Ima tvoj simbol. Narava hoče, da sledim tvoji poti. Tako ali tako je to vse kar znam. Znam sestaviti pridigo, vem kako moliti najtežje pesmi. Prepozno je.«

Takrat sem jo zaslišal, kako se je tiho zasmejala.

»Če bi bilo to res, jaz ne bi bila zdaj tukaj.«

Glavo sem dvignil in s pogledom pristal na njej.

»Kot sem rekla, tukaj sem, da ti pomagam.«

»Kako?« je zlezlo iz mojih ust, še preden bi lahko zavrnil njeno pomoč. Hotel sem pomoč. Verdi se je nasmehnila.

»Teško boš verjel, ampak mi zaupaj. Odvrzi masko. Najdi Ajdina in mu povej, naj spakira najnujnejše ter pripravi konja. Jutri zjutraj pa odjezdita, proti Esteriji.«

»Kaj!? Saj naju bojo zasovražili! Tega ne moreva narediti.«

Njena usta so se zvila v nežen nasmeh.

»Jasmin. Pošilja me sestra Narava. Hoče, da Esteriji vrneš mir. Brez bogov so pozabili kako ljubiti. Tukaj ni nič zate. Averno ne potrebuje tvoje pomoči. Si me razumel?«

»Bogovi hočejo, da grem v državo izven visokih gora, da vrnem mir med ljudi, ki najbrž nočejo slišati nič od tega.«

To sem rekel samemu sebi, ampak Verdi je veselo odgovorila:

»No vidiš da razumeš!«

Nežno se je nasmehnila in z lahkotnim glasom dodala:

»Jasmin. Nisi sam. Odvrzi masko in se pokaži ljudem.«

V tistem trenutku se je vrnila v svojo pozico z rastlinami in obstala. Vse je potihnilo in zastrmel sem se v sliko. Po trenutkih tišine je prostor napolnil glas vrabca, ki je še kar sedel na mizi in me gledal s svojimi inteligentnimi očmi.

»No, prijatelj.«

Roko sem položil pred njega, on pa mi je skočil v dlan.

»Zgleda, da imava nalogo.«

Na mizo sem položil blago, ki mi je sedelo na čelu. Preden sem se obrnil proti vratom, sem še enkrat pogledal proti sliki. In ko sem se prepričal, da se ne bo premaknila, sem se odpravil skozi vrata.

Tretjo nagrado za poezijo prejme Minea Srpčič: Vrtnica, pod mentorstvom Mire Narobe iz Dijaškega doma Ivana Cankarja, Ljubljana.

VRTNICA

Niso vse rože vrtnice.
S krvavo rdečimi listi
in trni, posutimi po njihovem telesu.
Povzročiteljice sladke zavisti,
da predramijo solze očesu.
Niso vse vrtnice rože,
da kakor poslednje slovo
odmevajo v tujo ti deželo.
Kakor veter močno in mrzlo
ti venomer božajo lica in čelo.
Niso vse rože vrtnice.
S težkimi zahrbtnimi nameni.
Z veselim korakom, a srcem v daljavi.
Da jim ni glasu o sreči nobeni.
Da ovejo in grejo na svojo pot davi.
Niso vse vrtnice rože.
Da te ranijo in izpustijo,
ti lažno veselje z nasmehom izpovejo.
Da vselej s časom počasi bledijo,
ti žalno tegobo v dušo vezejo.
Niso vsi vrtnice.

- Minea Srpčič S.